

Tarbijakaitseaduse, riigilõivu seaduse ja täitemenetluse seadustiku muutmise seadus

§ 1. Tarbijakaitseaduse muutmine

Tarbijakaitseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 31 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus võib lahendada vaidlust, mis on seotud kauplejaga, kelle asutamiskoht on teises Euroopa Liidu liikmesriigis, kui tarbija elukoht on Eestis, kaupleja on tarbijavaidluse lahendamisega tarbijavaidluste komisjonis nõus ja tarbijavaidluse lahendamisel kohaldatakse Eesti õigust.“;

2) paragrahvi 36 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „otsus“ tekstiosaga „välja arvatud juhul, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti“;

3) seaduse 6. peatükk muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6. peatükk Tarbijavaidluste komisjon

1. jagu Üldsätted

§ 40. Tarbijavaidluste komisjoni staatus

(1) Tarbijavaidluste komisjon (edaspidi *komisjon*) on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti juures asuv käesoleva seaduse § 28 lõikes 1 nimetatud vaidlusi (edaspidi *tarbijavaidlusasi*) kohtuväliselt lahendav organ riigivastutuse seaduse § 15 lõike 2 punkti 1 tähenduses.

(2) Komisjon on sõltumatu ning lähtub tarbijavaidlusasja lahendades üksnes seadustest ja muudest õigusaktidest.

(3) Komisjon ei lahenda järgmisi tarbijavaidlusasju:

- 1) käesoleva seaduse § 28 lõikes 5 nimetatud vaidlusi;
- 2) vaidlusi, mis on seotud surmajuhtumist, kehavigastusest või tervisekahjustusest tuleneva kahjunõudega;
- 3) vaidlusi, mille kohustuslik kohtuvälise lahendamise kord on ette nähtud teistes seadustes.

(4) Tarbijavaidlusasja menetluse osalised on tarbija, kaupleja ja kolmas isik.

§ 41. Komisjoni liikmed ja komisjoni esimehe määramine

(1) Komisjonil on alalised liikmed ja kaasistujad.

- (2) Komisjoni alalised liikmed nimetab ametisse viieks aastaks avaliku konkursi alusel ja vabastab ametist valdkonna eest vastutav minister.
- (3) Alaliste liikmete hulgast määrab valdkonna eest vastutav minister komisjoni esimehe.
- (4) Komisjoni kaasistujad on mittetulundusühingute seaduses sätestatud alusel ja korras asutatud kauplejate huve esindavate ettevõtlus- või kutseliitude ja käesoleva seaduse §-s 19 nimetatud tarbijate huve esindavate tarbijaühenduste esindajaid või Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti teenistuja (edaspidi *kaasistuja*).
- (5) Komisjoni kaasistujad kinnitab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektor käskkirjaga neljaks aastaks.

§ 41¹. Komisjoni esimehe ja alalise liikme pädevus

- (1) Komisjoni esimees esindab ja juhib komisjoni ning korraldab komisjoni ülesannete täitmist. Tarbijavaidlusasjade menetluses esindab komisjoni tarbijavaidlusasja menetlev alaline liige.
- (2) Komisjoni esimees määrab tarbijavaidlusasja menetleva alalise liikme, lähtudes tarbijavaidlusasja olemusest ja alaliste liikmete töökoormusest.
- (3) Komisjoni alaline liige võib tarbijavaidlusasja pooli lepitada ja teha ettepaneku lahendada tarbijavaidlusasi lepitusmenetluses või teha tarbijavaidlusasja menetluse ajal ettepaneku lahendada tarbijavaidlusasi kompromissiga.

§ 41². Komisjoni kaasistuja pädevus

Komisjoni kaasistujal, kes osaleb komisjoni koosseisus tarbijavaidlusasja läbivaatamisel ja lahendamisel, on hääleõigus.

§ 42. Komisjoni töökorraldus ja kulud

- (1) Komisjoni töö tehnilise korraldamise ja asjaajamise tagab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.
- (2) Komisjoni tegevust rahastatakse riigieelarvest Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile selleks eraldatud vahendite arvel.
- (3) Komisjoni alalisele liikmele makstakse palka ja kaasistujale, välja arvatud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti teenistujale, võib maksta tasu istungil osalemise aja ning tarbijavaidlusasja materjalidega tutvumise eest.
- (4) Komisjoni alalise liikme ja kaasistujate tasustamise alused kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.
- (5) Komisjoni asjaajamis- ja töökorra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 43. Nõuded komisjoni alalisele liikmele ja teenistuse erisused

- (1) Komisjoni alaliseks liikmeks võib nimetada isiku:

- 1) kes on omandanud õiguse õppesuunal vähemalt riiklikult tunnustatud magistrikraadi, sellele vastava kvalifikatsiooni Eesti Vabariigi haridusseaduse § 28 lõike 2² tähenduses või välisriigi haridussüsteemis antud kvalifikatsiooni, mis vastab riiklikult tunnustatud magistrikraadile;
- 2) kes tunneb tarbijaõigust ja lepinguõigust ning kellel on teadmised või oskused tarbijavaidluse kohtuvälise või kohtuliku lahendamise alal;
- 3) kes oskab eesti keelt vähemalt C1-tasemel;
- 4) kes on kõrgete kõlbeliste omadustega;
- 5) kellel ei ole kehtivat karistust tahtlikult toimepandud kuriteo eest;
- 6) kes ei ole kohtuniku, komisjoni alalise liikme, notari või kohtutäituri ametikohalt tagandatud ega ole advokatuurist välja heidetud.

(2) Komisjoni alalisele liikmele kohaldatakse avaliku teenistuse seadust, välja arvatud § 51 lõige 3.

§ 44. Komisjoni kaasistujaks esitamine

(1) Ettepaneku kinnitada isik komisjoni kaasistujaks teevad ettevõtlus- või kutseliidud, tarbijaühendused või Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, kes esitavad isiku nõusolekul tema kohta järgmised andmed:

- 1) ees- ja perekonnanimi;
- 2) töökoht ja kontaktandmed;
- 3) elulookirjeldus.

(2) Komisjoni kaasistujate volitused võib ennetähtaega lõpetada isiku esitanud ettevõtlus- või kutseliidu, tarbijaühenduse, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti või kaasistuja enda kirjalikul taotlusel.

(3) Komisjoni kaasistujaks võib kinnitada isiku:

- 1) kellel on tarbijaõiguste või majandusvaldkonna või kutsealased teadmised;
- 2) kellel ei ole kehtivat karistust tahtlikult toimepandud kuriteo eest;
- 3) kes oskab eesti keelt vähemalt B2-tasemel.

2. jagu

Menetlus komisjonis

§ 45. Menetluse üldpõhimõte

Komisjoni ülesanne on lahendada tarbijavaidlusasi õigesti, võimalikult lihtsalt, kiirelt ja väikeste kuludega.

§ 45¹. Tarbijavaidlusasja menetlemise vorm ja andmete säilitamine

(1) Tarbijavaidlusasi vaadatakse läbi kirjalikus menetluses.

(2) Pool võib esitada komisjonile kirjaliku taotluse tarbijavaidlusasja arutamiseks suulisel istungil. Kui teabe ja tõendite alusel, mis koguti tarbijavaidlusasja läbivaatamist ette valmistades, on tarbijavaidlusasja asjaolud selged, võib komisjoni alaline liige jätta rahuldamata poole taotluse arutada tarbijavaidlusasja suulisel istungil.

(3) Komisjoni alaline liige võib vajaduse korral otsustada tarbijavaidlusasja arutamise suuliselt poolte ärakuulamisega komisjoni istungil.

(4) Tarbijavaidlusasja andmeid töödeldakse seadme ohutuse seaduse §-s 12 sätestatud andmekogus.

(5) Menetluse käigus kogutud dokumente säilitatakse arhiiviseaduses ja selle alusel antud õigusaktides ettenähtud korras.

(6) Menetluse käigus kogutud andmeid ja dokumente võib säilitada kuni kolm aastat pärast menetluse ajendiks olnud õigusvaidluse lahendamist.

§ 45². Komisjoni alalise liikme menetluslik otsus

(1) Käesolevas seaduses sätestatud juhul tehakse poole taotluse lahendamiseks ning menetluse juhtimiseks ja korraldamiseks mõeldud menetlustoiming komisjoni alalise liikme otsusega.

(2) Otsusest peab nähtuma, kelle kohta on otsus tehtud ja mis on otsuse sisu ja põhjendus.

§ 46. Riigilõiv komisjonile esitatud avalduse läbivaatamise eest

Komisjonile esitatud avalduse läbivaatamise eest tasub tarbija riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

§ 47. Poole esindamine menetluses

(1) Pool võib komisjoni menetluses osalemisel kasutada esindajat.

(2) Esindamisele kohaldatakse tsiviilseadustiku üldosa seaduses esindamise kohta sätestatud.

(3) Komisjoni alaline liige kontrollib esindaja esindusõiguse olemasolu ega luba selle puudumise korral isikul esindajana menetluses osaleda. Pool võib nõuda teise poole esindaja esindusõiguse kontrollimist igas menetlusetapis. Advokaadi puhul eeldatakse esindusõiguse olemasolu.

§ 48. Menetluskulude kandmine

(1) Tarbijavaidlusasja lahendamisel komisjonis kannab kumbki pool menetluskulud ise.

(2) Komisjon võib tarbija nõuet rahuldavas otsuses otsustada, et kaupleja hüvitab tarbijale eksperdiarvamuse saamisega seotud kulud ja käesoleva seaduse § 46 kohaselt tasutud riigilõivu kui vaidlusaluse kauba või teenuse mittevastavus lepingutingimustele ilmnes ajal, mil võlaõigusseaduse kohaselt eeldatakse mittevastavuse olemasolu asja või teenuse üleandmise ajal, ja kaupleja ei ole tõendanud, et mittevastavus on tekkinud hiljem.

(3) Komisjonis tarbijavaidlusasja lahendamisel tekkinud kulud on kohtuvälised kulud tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 144 punkti 4 tähenduses.

§ 48¹. Menetluse avalikkus

(1) Tarbijavaidlusasja arutamine komisjonis on avalik, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(2) Komisjoni istungi edastamisele ja salvestamisele kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 42 lõikeid 1 ja 2.

§ 48². Menetluse kinniseks kuulutamine

(1) Komisjoni alaline liige kuulutab menetluse omal algatusel või poole põhjendatud taotluse alusel kinniseks, kui see on vajalik tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud alustel.

(2) Komisjoni menetluse kinniseks kuulutamisele ja kinnisele istungile isiku lubamisele kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku menetluse kinniseks kuulutamise sätteid.

§ 48³. Tarbijavaidlusasja menetlemise peatamine

Tarbijavaidlusasja menetlemise peatamisele kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 356 lõikeid 1 ja 2.

§ 49. Taandamiskohustus

(1) Komisjoni liige taandab ennast menetlusest kohe, kui ta on olnud samas tarbijavaidlusasjas lepitaja või kui esineb mõni tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-s 23 nimetatud asjaolu.

(2) Pool võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 ettenähtud juhul esitada avalduse komisjoni liikme taandamiseks.

§ 49¹. Taandamisavalduse esitamine ja läbivaatamine

(1) Taandamisavaldus esitatakse komisjonile hiljemalt istungil enne tarbijavaidlusasja sisulise arutamise algust. Taandamisavalduse esitamisel istungil lükatakse istung edasi. Taandamisavalduse võib hiljem esitada üksnes juhul, kui pool sai taandamise alusest teada pärast tarbijavaidlusasja sisulise arutamise algust.

(2) Kirjalikus menetluses esitatakse taandamisavaldus tarbijavaidlusasja menetlusse võtmise otsuses näidatud tähtaja jooksul.

(3) Taandamisavalduse rahuldamine või rahuldamata jätmine otsustatakse kolme tööpäeva jooksul avalduse esitamisest arvates.

(4) Kaasistuja taandamise avalduse vaatab läbi taandatavaga samasse komisjoni koosseisu kuuluv komisjoni alaline liige. Taandamisavalduse rahuldamisel nimetab alaline liige taandatud kaasistuja asemel komisjoni liikmeks uue kaasistuja.

(5) Komisjoni alalise liikme taandamise avalduse vaatab läbi komisjoni esimees, komisjoni esimehe taandamise avalduse vaatab läbi komisjoni alaline liige. Komisjoni alalise liikme taandamise avalduse rahuldamata jätmisel vaatab komisjoni alalise liikme taandamise avalduse läbi Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektor juhul, kui avalduse esitaja pöördub komisjoni alalise liikme taandamiseks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti poole kirjalikult kolme tööpäeva jooksul taandamisavalduse rahuldamata jätmise otsusest teada saamisest arvates.

(6) Komisjoni koosseisu taandamise avalduse vaatab läbi Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektor, kes otsustab ka tarbijavaidlusasja läbi vaatava uue komisjoni alalise liikme määramise.

§49². Selgitamiskohustus

(1) Komisjoni alaline liige selgitab poolte lepitamise või kompromissi saavutamise huvides kummalegi poolele asjakohase valdkonna nõudeid ja seonduvat komisjoni praktikat.

(2) Komisjoni alaline liige selgitab menetluse käigus vajaduse korral kummalegi poolele menetlusega seotud asjaolusid, sealhulgas võib ta teha tarbijale ettepaneku avaldusest loobuda, kui lähtudes komisjoni praktikast või kohaldatavate õigusaktide või kohtu otsuste alusel on põhjendatud eeldada, et tarbijavaidlusasi lahendatakse tema kahjuks.

§ 49³. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti kaasamine

Komisjoni alaline liige võib tarbijavaidlusasja menetluse alustamise ja läbivaatamise ettevalmistamise ning menetlusdokumentide vormistamise ja kättetoimetamise teha ülesandeks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti teenistujale.

§ 49⁴. Menetlusdokumendi kättetoimetamine

Menetlusdokumendi kättetoimetamisele kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustikus menetlusdokumentide kättetoimetamise kohta sätestatud.

3. jagu

Avalduse esitamine komisjonile ja menetluse alustamine

§ 50. Avalduse esitamine

(1) Tarbijal on õigus esitada avaldus tarbijavaidlusasja lahendamiseks, kui kaupleja on keeldunud tarbija nõuet rahuldamast või tarbija ei ole nõus kaupleja pakutud lahendusega.

(2) Avalduses märgitakse:

- 1) tarbija nimi, elukoht, telefoninumber või e-posti aadress;
- 2) kaupleja nimi või ärinimi ja tegevuskoha aadress;
- 3) tarbijavaidlusasja sisu ja tarbija sõnaselge nõue;
- 4) faktilised asjaolud ja tõendid, millega tarbija nõuet põhjendab, tuues esile missugust asjaolu ja millise tõendiga soovitakse tõendada ning võimaluse korral eelnenud teabevahetus kauplejaga;
- 5) tarbija kinnitus, et tarbijavaidlusasja ei menetle teine, seaduse alusel ja korras tunnustatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus või kohus, või samas tarbijavaidlusasjas ei ole jõustunud kohtulahendit;
- 6) tarbija kinnitus, et ta on kaupleja poole varem nõudega juba pöördunud;
- 7) tarbija kinnitus, et ta on teadlik ja nõustub, et 30 päeva pärast komisjoni otsuse tegemist otsus jõustub ja on täitmiseks kohustuslik, kui pool ei pöördu samas vaidluses kohtusse;
- 8) tarbijavaidlusasja suulise arutamise soovi korral tarbija sellekohane avaldus;
- 9) lepitusmenetluse läbiviimise soovi korral tarbija sellekohane avaldus.

(3) Kui tarbija nimel esitab avalduse tarbija esindaja, lisatakse avaldusele esindusõigust tõendav dokument.

(4) Kui tarbija soovib lepitusmenetluse läbiviimist, võib ta avaldusele lisada oma lepitusettepaneku.

(5) Avaldus tuleb esitada kirjalikult või komisjoni veebilehe kaudu.

§ 50¹. Avalduse menetlusse võtmise otsustamine

(1) Komisjoni alaline liige otsustab avalduse menetlusse võtmise 21 päeva jooksul nõuetekohase avalduse saamise päevast või puuduste kõrvaldamise tähtaja möödumisest arvates.

(2) Enne avalduse menetlusse võtmise otsustamist on komisjoni alalisel liikmel õigus vajaduse korral vastaspoole seisukoht ära kuulata. Kui vastaspool tunnistab tarbija nõuet ning rahuldab selle, teavitab komisjoni alaline liige tarbijat ja vastaspoolt menetluse algatamata jätmisest nõude vabatahtliku rahuldamise tõttu.

(3) Kui tarbija soovib lepitusmenetluse läbiviimist, küsib komisjoni alaline liige selleks vastaspoole seisukohta ja nõusolekut.

§ 50². Avalduse menetlusse võtmata jätmine

(1) Komisjoni alaline liige keeldub avalduse menetlusse võtmisest otsusega, kui:

- 1) avaldaja ei ole enne pöördunud kaebusega kaupleja poole;
- 2) avaldaja ei ole kõrvaldanud avalduses esinenud puudusi määratud tähtaja jooksul;
- 3) tarbijavaidlusasja lahendamine ei kuulu komisjoni pädevusse käesoleva seaduse § 40 lõikes 3 sätestatu alusel;
- 4) samade poolte sama tarbijavaidlusasi samal alusel on teise seaduse alusel tunnustatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse või kohtu menetluses või on seal läbi vaadatud;
- 5) avaldaja on varem esitanud komisjonile sama nõudega avalduse, kuid on sellest käesolevas seaduses ettenähtud korras loobunud;
- 6) avaldaja nõue on juba komisjonis lahendatud;
- 7) vastaspoole suhtes on algatatud saneerimis-, pankroti- või likvideerimismenetlus;
- 8) nõue on perspektiivitu, sealhulgas ilmselgelt sisutühi või pahatahtlik, või puudub avaldajal õiguskaitsevajadus;
- 9) vaidluse lahendamine häiriks tõsiselt vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse tõhusat toimimist vaidluse keerukuse tõttu;
- 10) avalduselt ei ole tasutud riigilõivu;
- 11) vaidlusaluse kauba või teenuse väärtus või tarbija nõude suurus on alla 50 euro ja vaidluse lahendamine ei ole praktika kujundamiseks oluline.

(2) Avalduse menetlusse võtmisest keeldumine ja selle põhjendus tehakse avaldajale viivitamata kirjalikult teatavaks.

§ 50³. Avalduse muutmine

(1) Tarbija võib taotleda avalduses esitatud nõuete muutmist ja täiendamist.

(2) Pärast avalduse menetlusse võtmist võib tarbija taotleda:

- 1) esitatud faktiliste või õiguslike väidete täiendamist või parandamist, ilma et muudetakse avalduse aluseks olevaid põhilisi asjaolusid;
- 2) nõude suurendamist, vähendamist, laiendamist ja kitsendamist;
- 3) esialgu nõutud eseme asemel asjaolude muutumise tõttu teise eseme või muu hüve nõudmist.

(3) Nõuete muutmise ja täiendamise taotluse võib esitada ka suuliselt komisjoni istungil.

(4) Avalduse muutmisele kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 376 lõikeid 1 ja 2 ning käesolevas seaduses avalduse kohta sätestatud.

§ 50⁴. Avaldusest loobumine

(1) Avaldaja võib avaldusest loobuda igal ajal enne komisjoni otsuse jõustumist.

(2) Avaldusest loobumine tehakse komisjonile teatavaks kirjalikult või istungil suuliselt protokollituna.

(3) Avaldusest loobumise korral lõpetab komisjoni alaline liige tarbijavaidlusasja menetlemise otsusega.

(4) Avaldusest loobumise korral enne selle menetlusse võtmist keeldub komisjoni alaline liige otsusega avalduse menetlusse võtmisest.

(5) Avaldusest loobumise korral ei või tarbija pöörduda sama nõudega uuesti komisjoni, kuid see ei välista kohtusse pöördumist.

(6) Avaldusest loobumise tagajärgi selgitatakse menetluse lõpetamise või menetlusse võtmisest keeldumise otsuses.

§ 50⁵. Avalduste liitmine

(1) Komisjoni alaline liige võib avaldused liita ühte menetlusse tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-s 374 nimetatud tingimustel.

(2) Avalduste liitmise korral liidetakse hiljem esitatud avaldus ühiseks läbivaatamiseks esimesena esitatud avaldusega.

4. jagu Lepitusmenetlus

§ 51. Lepitusorgan

(1) Komisjon on lepitusorgan lepitusseaduse § 19 tähenduses. Lepitusmenetlusele komisjonis ning kokkuleppe kinnitamisele, kehtivusele ja täidetavaks tunnistamisele kohaldatakse lepitusseaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(2) Komisjoni vahendusel lepitusmenetluse läbiviimisel on lepitajaks komisjoni alaline liige, kes ei ole sama tarbijavaidlusasja varem komisjonis menetlenud.

§ 51¹. Komisjoni kui lepitusorgani poole pöördumine

(1) Komisjoni kui lepitusorgani poole pöördumisel kohaldatakse lepitusavaldusele käesoleva seaduse 6. peatüki 3. jaos avalduse ja avalduse menetlusse võtmise kohta sätestatud.

(2) Tarbija võib taotleda lepitusmenetluse alustamist komisjonis kuni tarbijavaidlusasjas otsuse tegemiseni.

(3) Kui lepitusmenetluse alustamise taotlus esitatakse tarbijavaidlusasja menetluse kestel, loetakse tarbijavaidlusasja menetluse aluseks olnud avaldus lepitusavalduseks.

(4) Avaldusele lisatakse poolte kirjalik või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis sõlmitud kokkulepe tarbijavaidlusasja lahendamiseks lepitusmenetluses.

§ 51². Komisjoni ja kohtusse pöördumine

(1) Kui lepitusmenetluse tulemusena kokkulepet ei sõlmita, jätkub sama tarbijavaidlusasja menetlemine komisjonis.

(2) Kui tarbijavaidlusasja menetlemise kestel ei sõlmi pooled komisjonis alustatud lepitusmenetluses kokkulepet, on tarbijal õigus pöörduda sama tarbijavaidlusasja lahendamiseks kohtusse.

5. jagu Tarbijavaidlusasja menetlus

§ 52. Avalduse läbivaatamise ettevalmistamine

(1) Pärast avalduse menetlusse võtmist saadab komisjoni alaline liige avalduse kauplejale ning annab talle võimaluse mõistliku aja jooksul vastata ja vastuväidete tõendamiseks tõendid esitada.

(2) Kui kaupleja tunnistab tarbija nõuet ja täidab selle, otsustab komisjoni alaline liige otsusega menetluse lõpetamise.

(3) Komisjoni alaline liige selgitab pooltele vajaduse korral lisatõendite esitamise tarvidust ja teeb tarbijavaidlusasja lahendamiseks vajalikud muud toimingud.

§ 52¹. Menetluse tähtaeg

(1) Avaldus vaadatakse läbi ja lahend tehakse 90 päeva jooksul avalduse menetlusse võtmisest.

(2) Komisjon võib pikendada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaega kuni 90 päeva, kui tarbijavaidlusasi on eriti keerukas. Pooli teavitatakse tähtaja pikendamisest ja tarbijavaidlusasja menetlemise lõpetamise eeldatavast ajast.

§ 53. Tõendamine

(1) Pool peab tõendama asjaolusid, millele tuginevad tema nõuded, väited ja vastuväited.

(2) Komisjon hindab kõiki tõendeid igakülgset, täielikult ja objektiivselt ning otsustab siseveendumuse kohaselt, kas poole esitatud väide on tõendatud või mitte.

(3) Komisjon võib koguda tõendeid omal algatusel, kui see on vajalik poole õiguste tõhusaks kaitseks. Sellisel juhul jäävad tõendite kogumise kulud komisjoni kanda.

§ 53¹. Tõendid

- (1) Tõendiks võib olla tunnistaja ütlus, dokumentaalne tõend, asitõend, vaatlusja eksperdiarvamus. Komisjon võib tõendiks lugeda ka seletuse.
- (2) Dokumentaalsele tõendile, asitõendile ja vaatlusele kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-des 272–277 ja 285–291 sätestatud, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 53². Tunnistaja kaasamine

- (1) Komisjon võib poole taotlusel üle kuulata tunnistaja. Poole taotluses tuleb märkida tunnistaja nimi ja asjaolud, mille kohta tunnistaja ütlosti annab.
- (2) Tunnistajaks võib olla kolmas isik, kellele on teada tarbijavaidlusasjas tähtsust omavad asjaolud.
- (3) Komisjon võib jätta poole taotluse tunnistaja kaasamiseks rahuldamata, kui tarbijavaidlusasja asjaolusid arvestades puudub selleks vajadus.

§ 53³. Tunnistaja ütluste andmine

- (1) Tunnistaja vastab kirjalikult komisjoni alalise liikme esitatud küsimusele selleks määratud tähtaja jooksul, kui kirjaliku ütluse andmine on komisjoni hinnangul tõendamiseks piisav, arvestades küsimuse sisu ja tunnistaja isikut.
- (2) Vajaduse korral võib komisjon kutsuda tunnistaja istungile suuliselt ütlosti andma. Tunnistaja istungile ilmumise tagab pool, kelle taotlusel tunnistaja istungile kutsutakse.
- (3) Komisjon teeb kindlaks tunnistaja isiku, selgitab välja tema seose tarbijavaidlusasjaga ja tunnistaja suhted pooltega.
- (4) Tunnistajad kuulatakse üle eraldi. Üle kuulamata tunnistajad ei või tarbijavaidlusasja arutamise ajal viibida istungiruumis. Ülekuulatud tunnistaja jääb istungiruumi kuni asja arutamine on lõpetatud, välja arvatud juhul, kui komisjon on tal lubanud varem lahkuda.
- (5) Kui komisjonil on alust arvata, et tunnistaja pelgab või ei räägi komisjonile menetlusosalise juuresolekul muul põhjusel tõtt, võib komisjon tunnistaja ülekuulamise ajaks selle menetlusosalise istungiruumist välja saata.
- (6) Tunnistajal on õigus keelduda tunnistajana ütluste andmisest tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-s 257 nimetatud juhtudel.

§ 54. Tarbijavaidlusasja arutamine istungil

- (1) Komisjon võib omal algatusel või poole taotlusel korraldada menetluse käigus istungi, kui see aitab kaasa tarbijavaidlusasja õigele ja tõhusale lahendamisele.
- (2) Istungil osalevad tarbijavaidlusasja menetlemiseks määratud komisjoni koosseisu liikmed ja menetlusosalised. Istungile võib kutsuda eksperte ja ära kuulata nende eksperdiarvamuse. Istungit juhatab komisjoni alaline liige.

(3) Kui istungile kutsutud pool ei saa istungile ilmuda, teatab ta sellest komisjonile enne istungi algust ja põhjendab istungile ilmumise takistust.

(4) Kui tarbijavaidlusasja pool jätab istungile mõjuva põhjuseta ilmumata, vaadatakse tarbijavaidlusasi läbi tema kohalolekuta

§ 54¹. Istungi pidamise kord

(1) Komisjoni alaline liige teeb kindlaks istungil osalejate isikusamasuse ja esindajate volitused ning aluste puudumise komisjoni liikme taandamiseks. Komisjoni alaline liige selgitab pooltele menetluse tulemuse õiguslikku tähendust.

(2) Komisjoni alaline liige selgitab istungil vaidluse olemust ja õigusaktide asjakohaseid norme. Istungil tutvutakse tõenditega ja uuritakse neid. Tarbija võib kirjalikus avalduses esitatud nõudeid suuliselt täiendada või neist osaliselt või täielikult loobuda kuni tarbijavaidlusasja sisulise arutamiseni.

(3) Pooled võivad istungil esitada lisatõendeid. Nende esitamise korral antakse vastaspoolele võimalus võtta seisukoht. Komisjoni alaline liige otsustab lisatõendite vastuvõtmise.

(4) Tarbijavaidlusasja sisulisel arutamisel kuulatakse ära poolte selgitused ning tunnistajad ja eksperdid, tutvutakse dokumentide ja tõenditega ning uuritakse neid ja kuulatakse ära poolte lõppseisukohad.

(5) Istungil võivad pooled tarbijavaidlusasja arutamise käigus teha ettepanekuid lahendada vaidlus kompromissi sõlmimise teel. Kompromissettepaneku võib esitada ka komisjoni alaline liige, kui see on tarbijavaidlusasja asjaolusid arvestades mõistlik.

(6) Komisjoni alaline liige võib tarbijavaidlusasja arutamise edasi lükata juhul, kui:

- 1) komisjoni liige taandab ennast komisjoni istungilt;
- 2) poolel on mõjuv põhjus istungile mitte ilmuda;
- 3) ilmneb muu takistus, mida ei saa istungil kõrvaldada.

(7) Pärast tarbijavaidlusasja sisulist arutamist teatab komisjoni alaline liige sisulise lahendamise kohta otsuse teatavakstegemise aja.

§ 54². Menetluskonverentsina peetav istung

(1) Komisjon võib istungi korraldada täielikult või osaliselt menetluskonverentsina nii, et menetlusosalisel või tema esindajal või tunnistajal on võimalik istungi ajal viibida muus kohas ja teha menetlustoiminguid reaalselt.

(2) Menetluskonverentsina korraldatud istungil tagatakse nii pildi kui ka heli reaalses ülekandmise korral menetlusosaliste õigused ja muud istungi tingimused tõrgeteta ja tehniliselt turvaliselt.

§ 54³. Tarbijavaidlusasja lõpetamine kompromissiga

(1) Pooled ja komisjoni alaline liige võivad mis tahes menetlusetapis teha ettepaneku lahendada tarbijavaidlusasi kompromissiga.

(2) Kompromissi võib sõlmida kuni tarbijavaidlusasjas otsuse jõustumiseni. Kompromiss võib olla tingimuslik.

(3) Pooled võivad esitada kompromisslepingu allkirjastatuna või avaldada kompromissi komisjonile protokollis kandmiseks.

(4) Komisjoni alaline liige kinnitab kompromissi otsusega, milles märgib kompromissi tingimused ja millega ühtlasi lõpetab tarbijavaidlusasja menetluse.

(5) Komisjoni alaline liige ei kinnita kompromissi, kui see on vastuolus seaduse või heade kommetega või kui kompromissi ei ole võimalik täita. Kui komisjoni alaline liige kompromissi ei kinnita, teeb ta selle kohta põhjendatud otsuse ja jätkab tarbijavaidlusasja menetlemist.

(6) Kompromissi kinnitamise otsus jõustub allkirjastamisel. Kompromissi kinnitamise otsusele kohaldatakse käesolevas seaduses komisjoni otsuse täitmise kohta sätestatud.

§ 54⁴. Menetluse lõpetamine

(1) Komisjoni alaline liige lõpetab otsusega tarbijavaidlusasja menetlemise, kui:

1) pooled on sõlminud kompromissi ja komisjoni alaline liige kinnitab selle;

2) avaldaja loobub avaldusest;

3) avaldaja on avaldanud soovi lahendada tarbijavaidlusi lepitusmenetluses ja kaupleja on andnud selleks nõusoleku.

(2) Otsuses nimetatakse menetluse lõpetamise alus. Menetluse lõpetamise otsus tehakse pooltele viivitamata kirjalikult teatavaks.

6. jagu

Komisjoni otsus, selle avaldamine ja täitmine

§ 55. Komisjoni otsuse kui sisulise lahendi tegemine

(1) Komisjon teeb tarbijavaidlusasja sisulise lahendamise kohta otsuse, kui tarbijavaidlusasja on ammendavalt arutatud ja see on lõpliku lahendi tegemiseks valmis.

(2) Enne otsuse tegemist annab komisjon pooltele lisaavalduste ja -tõendite esitamise tähtpäeva ning teavitab pooli otsuse tegemise kuupäevast. Komisjoni alaline liige võib määratud tähtpäeva muuta, kui seda tingib menetlusolukorra muutumine.

(3) Komisjoni otsus tehakse lihthäälteenamusega. Vähemusse jäänud komisjoni liikmel on õigus eriarvamusele ja see kajastatakse komisjoni otsuses. Komisjoni liikmel ei ole õigust jääda erapooletuks.

§ 56. Otsuse seaduslikkus ja põhjendatus

(1) Komisjoni otsus peab olema põhjendatud ning tuginema seadustele ja asjaolude õiguslikule hinnangule. Komisjon ei ole otsust tehes seotud poolte esitatud õiguslike väidetega ning komisjonil on õigus täpsustada nõude õiguslikku kvalifikatsiooni, kui see on vajalik poolte seaduslike õiguste ja huvide kaitsmiseks.

(2) Otsuses võib komisjon tugineda üksnes neile tarbijavaidlusasjas kogutud tõenditele ja asjaoludele, millega pooltel oli võimalik tutvuda ja mille kohta arvamust avaldada. Kui

komisjon hindab esitatud asjaolusid otsuses pooltest erinevalt, peab ta enne olema juhtinud sellele poolte tähelepanu ja andnud võimaluse seisukoha avaldamiseks.

(3) Piiriülese vaidluse korral, kui tekib kohaldatava õiguse küsimus ning tarbija ja kaupleja vahelisele lepingule kohaldatav õigus määratakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 593/2008 artikli 6 lõigetega 1 ja 2, arvestatakse tarbijavaidlusasja lahendamisel ja otsuse tegemisel tarbija elukoha liikmesriigi lepinguõiguse sätteid, millest kõrvalekalduv kokkulepe on tühine.

§ 56¹. Otsuse sisu

(1) Komisjoni otsus koosneb sissejuhatuses, resolutsioonist ning kirjeldavast ja põhjendavast osast.

(2) Otsuse sissejuhatuses märgitakse:

- 1) otsuse tegemise aeg ja koht;
- 2) tarbijavaidlusasja number;
- 3) otsuse teinud komisjoni koosseisu liikmete või komisjoni alalise liikme nimi;
- 4) poolte ja nende esindajate nimed ning isiku- ja registrikoodid või sünniajad;
- 5) tarbija nõue;
- 6) istungi aeg või viide tarbijavaidlusasja menetlemisele kirjalikus menetluses;
- 7) poolte kohalolu istungil.

(3) Otsuse resolutsiooniga lahendab komisjon nõuded ja veel lahendamata taotlused. Resolutsioon peab olema arusaadav ja täidetav ka lahendi muude osadeta ning eristatav otsuse muudest osadest. Resolutsioonis märgitakse komisjoni seisukoht tarbija nõude rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta ning otsuse vaidlustamise kord.

(4) Otsuse kirjeldavas osas märgitakse tarbija esitatud nõuded ning nende kohta esitatud väited ja tõendid.

(5) Otsuse põhjendavas osas märgitakse komisjoni tuvastatud asjaolud ning nende põhjal tehtud järeldused ja tõendid, millele nimetatud järeldused tuginevad, samuti õigusaktid, mida komisjon kohaldas. Otsuses peab põhjendama, miks komisjon ei nõustu ühe või teise poole faktiväidetega, samuti seda, miks ta mõnda tõendit ei arvesta.

(6) Tarbija kasuks tehtud otsuses lahendatakse tarbija menetluskulude hüvitamine kaupleja poolt vastavalt käesoleva seaduse § 48 lõikele 2.

§ 57. Kohtusse pöördumine

(1) Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu, võivad nad pöörduda sama tarbijavaidlusasja läbivaatamiseks maakohtusse 30 päeva jooksul arvates komisjoni otsuse kättetoimetamisest.

(2) Kohtusse pöördumise vorm on hagiavaldus.

(3) Kui komisjon jätab tarbija avalduse rahuldamata või rahuldab selle osaliselt, võib tarbija esitada kohtusse hagi tarbijavaidlusasja lahendamiseks rahuldamata osas.

(4) Kui komisjon rahuldab tarbija avalduse täielikult või osaliselt, võib kaupleja esitada kohtule taotluse, et kohus vaataks komisjonile esitatud avalduse läbi hagimenetluse korras hagina. Sel juhul on hageja komisjoni poole pöördunud tarbija ja kostja kohtule taotluse esitanud kaupleja.

Avalduse eest tasutakse riigilõivu summas, mille hageja oleks pidanud tasuma hagi esitamise korral.

(5) Komisjonile esitatud avaldus loetakse käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud juhul hagiavalduseks. Kohus annab vajaduse korral tähtaja avalduse esitamiseks hagimenetluses ettenähtud vormis, poolte seisukohtade täiendavaks põhjendamiseks ja lisatõendite esitamiseks. Komisjonile esitatud dokumente ei pea kohus pooltele kätte toimetama.

(6) Kui kohtule esitatakse hagi või avaldus sellise tarbijavaidlusasja läbivaatamiseks, mida komisjon on juba lahendanud, tuleb märkida see hagi või avalduses ja lisada otsuse ära kiri. Hagi või avalduse saamise korral nõuab kohus komisjonist välja tarbijavaidlusasja lahendamise materjalid ja võtab need toimikusse. Komisjonile esitatud tõendid loetakse kohtusse esitatuks.

(7) Kui tarbija ei esita käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud juhul avaldust hagiavaldusele ettenähtud vormis kohtu määratud ajaks, jätab kohus avalduse läbi vaatamata. Sel juhul komisjoni otsus vaidlustatud ulatuses ei jõustu. Kohus juhib sellele hageja tähelepanu, kui annab tähtaja avalduse esitamiseks hagiavalduse vormis.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud avalduse esitanud kaupleja võib avaldusest loobuda. Avaldusest loobumise korral jõustub komisjoni otsus.

§ 58. Otsuse jõustumine

(1) Komisjoni otsus jõustub, kui:

- 1) kumbki pool ei ole esitanud kohtule kohtusse pöördumise tähtaja jooksul hagiavaldust;
- 2) kohus jättis hagiavalduse menetlusse võtmata;
- 3) kohus jättis tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 423 lõike 1 punkti 9 alusel hagi läbi vaatamata või
- 4) kohus lõpetas menetluse tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 428 lõike 2 alusel.

(2) Komisjoni otsuse osalise vaidlustamise korral jõustub otsuse osa, mida kohtus ei vaidlustatud. Kohus on tarbijavaidlusasja lahendamisel seotud komisjoni otsuse resolutsiooniga selle vaidlustamata osas.

(3) Komisjoni jõustunud otsus on pooltele täitmiseks kohustuslik.

(4) Komisjoni alaline liige lisab poole taotlusel otsusele jõustumismärke. Jõustumismärke võib väljastada elektroonilise kinnitusega. Komisjoni alaline liige võib jõustumismärke lisamise teha ülesandeks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti teenistujale.

§ 58¹. Otsuse tühistamine

Komisjoni alaline liige tühistab jõustumata otsuse käesoleva seaduse § 50⁴ lõikes 1 ja § 54³ lõike 3 sätestatud juhul.

§ 58². Otsuses vigade parandamine

(1) Komisjoni alaline liige parandab otsuses kirja- ja arvutusvead ning ilmsed ebatäpsused, mis ei mõjuta otsuse sisu. Enne vigade parandamist võib komisjoni alaline liige pooled ära kuulata.

(2) Otsuse parandamise kohta tehakse otsusele märke.

(3) Komisjoni otsuses vigade parandamise kohta sätestatud kohaldatakse ka komisjoni alalise liikme menetlusliku otsuse vigade parandamisele.

§ 59. Jõustunud otsuse avalikustamine

Jõustunud otsus avalikustatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 462 lõigetes 2–4 sätestatud tingimustel ja korras komisjoni veebilehel. Komisjoni alalise liikme antud menetluslikke otsuseid ei avaldata.

§ 60. Jõustunud otsuse täitmine

Komisjoni jõustunud otsus on täitmiseks kohustuslik. Jõustunud otsuse sundtäitmiseks võib pöörduda kohtutäituri poole täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.“.

§ 2. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduse 3. osa 8. peatüki 6. jao pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6. jagu

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti ning tarbijavaidluste komisjoni toimingud“;

2) seaduse 3. osa 8. peatüki 6. jagu täiendatakse 5². jaotisega järgmises sõnastuses:

„5². jaotis

Tarbijakaitseaduse alusel tarbijavaidluste komisjoni tehtavad toimingud

§ 208². Tarbijavaidluste komisjonile esitatud avalduse läbivaatamine

Tarbijavaidluste komisjonile esitatud avalduse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 15 eurot.“.

§ 3. Täitemenetluse seadustiku muutmine

Täitemenetluse seadustiku § 2 lõiget 1 täiendatakse punktiga 7⁴ järgmises sõnastuses:

„7⁴) tarbijavaidluste komisjoni jõustunud otsus ja kompromissi kinnitamise otsus;“.

§ 4. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2026. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, ...2024
Algatab Vabariigi Valitsus